



ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci rozhodl samosoudkyní
JUDr. Martinou Radkovou ve věci

žalobce: **P. H.**, st. příslušnost: Ukrajina
t. č. pobytem U. D., B. 185, X V. M.
zastoupený advokátem Mgr. Ladislavem Bártou
sídlem Purkyňova 6, 702 00 Ostrava

proti
žalované: **Policie České republiky, Ředitelství služby cizinecké policie**
sídlem Olšanská 2, 130 51 Praha

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 4. 2020, č. j. CPR-15390-5/ČJ-2020-930310-V237, ve věci správního vyhoštění

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává**.
- IV. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši 6 800 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Krajského soudu v Ostravě do 30 dnů ode dne právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání a potvrdila rozhodnutí Krajského ředitelství policie Zlínského kraje, odboru cizinecké policie, oddělení pobytové kontroly, pátrání a eskort Vsetín (dále jen „policie“) ze dne 12. 2. 2020, č. j. KRPZ-16421-40/ČJ-2020-150023–SV–VS. Tímto rozhodnutím **policie vyhostila žalobce** podle § 119 odst. 1 písm. b) bodů 3, 4 a 9 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „zákon o pobytu cizinců“), s dobou platnosti na pět let.
2. **Žalobce v žalobě** namítal, že žalovaná nesprávně zvážila reálnost vyhoštění žalobce, protože nevyšla ze závazného stanoviska ministerstva vnitra. Žalovaná si toto stanovisko opomenula opatřit. Žalovaná tak nezjistila řádně skutkový a právní stav. Není pochyb o tom, Shodu s prvopisem potvrzuje M. N.

že potřeba závazného stanoviska u žalobce vyvstala. Žalobce odkázal na rozsudek zdejšího soudu ze dne 8. 4. 2020, č. j. 72 A 6/2020-42, který zrušil rozhodnutí o zajištění žalobce, protože žalovaná nezkoumala realizovatelnost vyhoštění žalobce. Tento závěr je třeba použít i v přezkumném řízení o žalobě proti rozhodnutí o správním vyhoštění. Žalobce poukázal na čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků a čl. 15 odst. 1 návratové směrnice.

3. **Žalovaná ve vyjádření k žalobě** namítala opožděnost žaloby. Žalovaná doručila napadené rozhodnutí 28. 5. 2020 a posledním dnem pro podání žaloby byl den 8. 6. 2020 (desátým dnem lhůty byla neděle). Žalobní body jsou neopodstatněné, protože vycházejí ze znění zákona o pobytu cizinců účinného do 30. 7. 2019 a z judikatury k předešlému znění zákona. Správní spis osvědčuje, že uplatnění postupu podle § 120a odst. 1 zákona o pobytu cizinců nepřipadalo v úvahu. Žádná z informací uvedených žalobcem nespádala pod pojem „skutečné nebezpečí“ podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců. Na místě byl postup podle § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců, neboť žalobce pochází z bezpečné země původu a žádné indicie o „skutečném nebezpečí“ neuvedl.
4. **Krajský soud v Ostravě - pobočka v Olomouci přezkoumal** napadené rozhodnutí podle § 65 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále „s. ř. s.“) v mezích žalobních bodů a při přezkoumání rozhodnutí soud vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 a 2 s. ř. s.).
5. Námitka žalované o opožděnosti žaloby není důvodná, protože žaloba byla podána na poště dne 8. 6. 2020.
6. Soud zjistil **ze správního spisu** ve vztahu k žalobním námitkám, že při ústním jednání dne 8. 2. 2020 žalobce vypověděl, že nemá k věci vysvětlení a bude odpovídat na otázky policie. Žalobce naposled přicestoval do České republiky na platné roční vízum v roce 2004 za práci. Pak požádal o azyl, nebyl mu udělen, pobýval v Praze a okolí a v Plzni, v řízeních o vyhoštění ho zastupoval právník, odvolání bylo zamítnuto. V Brně požádal o azyl v roce 2014, ani soud žalobci v roce 2018 nevyhověl. Žalobce věděl, že musí odcestovat, ale nechtěl, protože tu měl přítelkyni. S tou se už rozešel. V posledních měsících se zdržoval ve Valašském Meziříčí, kde ho kontrolovali včera policisté. Pas žalobci „propadl“ v roce 2008, pak tu pobýval na azylový průkaz. Náhradní průkaz někam zastrčil, neví už kam. Ví, že měl odcestovat, ale měl tu přítelkyni. Momentálně žádný doklad nemá. Na dotaz, jaké kroky k získání dokladu podnikl, žalobce uvedl, že volal bratrovi, ať mu nějaký doklad pošle. Na dotaz, proč není přihlášen k pobytu, žalobce uvedl, že ve Valašském Meziříčí moc nepobýval, jezdil za tou přítelkyní. Nyní má asi 20 000 Kč. V České republice má žalobce nyní přítelkyni, Ukrajinu, která je tu na návštěvě, pobývá tu na „biometriku v rámci bezvízové dohody“. Žalobce je zdravý, s ničím se neléčí, majetek tu nevlastní, několik lidí mu dluží asi 18 – 20 000 Kč. **Žalobce se na Ukrajinu může vrátit, nic mu nehrozí.** Nevystoupal, protože se bál, aby nebyl nasazen do válečného konfliktu na Ukrajině, který tam před lety probíhal. **Oblast, ve které žalobce žije, je bezpečná.** Žalobce má na Ukrajině dům, žije tam teď jeho bratr, který je rozvedený, rodiče už nežijí. Žalobce není ženatý a děti nemá.
7. Žalobce se k podkladům před vydáním rozhodnutí o zajištění ze dne 8. 2. 2020 téhož dne nijak nevyjádřil.
8. Žalovaná v rozhodnutí ze dne 12. 2. 2020 vysvětlila, že žalobce v tomto správním řízení neuvedl žádné překážky vycestování na Ukrajinu a že by mu po návratu do domovské země hrozilo nějaké nebezpečí. Žalovaná uvedla, že žalobce pochází z bezpečné země původu, která je uvedena ve vyhlášce č. 328/2015 Sb. a současně žalobce neuvedl žádné skutečnosti o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179 zákona o pobytu cizinců.
9. V odvolání žalobce k překážkám vycestování nic neuvedl.

10. Žalovaná v napadeném rozhodnutí aprobovala postup správního orgánu I. stupně a uvedla, že správně vyhodnotil postup v intencích § 120a zákona o pobytu cizinců, když pro absenci důvodů znemožňujících vycestování ve smyslu § 179 zákona o pobytu cizinců stanovil dobu k vycestování žalobce z území členských států EU.
11. Soud dospěl k závěru, že žaloba **není** důvodná.
12. Podle § 120a odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců *policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a 120 je povinna si vyžádat závazné stanovisko ministerstva, zda vycestování cizince je možné (§ 179); to neplatí, pochází-li cizinec z bezpečné země původu podle jiného právního předpisu a neuvedl-li skutečnosti svědčící o tom, že by mohl být vystaven skutečnému nebezpečí podle § 179.*
13. Zvláštním předpisem podle citovaného ustanovení je vyhláška č. 328/2015 Sb., kterou se provádí zákon o azylu a zákon o dočasné ochraně cizinců, ve znění vyhlášky č. 68/2019 Sb. (dále jen „vyhláška č. 328/2015 Sb.“).
14. Nejvyšší správní soud ve svém rozsudku ze dne 30. 9. 2008, č. j. 5 Azs 66/2008-70, č. 1749/2009 Sb. NSS, v této souvislosti konstatoval, že „označení určité země za bezpečnou zemi původu v podstatě zvyšuje důkazní břemeno na straně žadatelů o mezinárodní ochranu“, což lze obdobně vyslovit i v posuzovaném případě. Ukrajina je podle § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. na seznamu zemí, které Česká republika považuje za bezpečné (s výjimkou poloostrova Krym a částí Doněcké a Luhanské oblasti pod kontrolou proruských separatistů, odkud však žalobce nepochází; Lvov je poblíž západní hranice Ukrajiny, na rozdíl od Doněcku, který je poblíž východní hranice Ukrajiny, a obě města jsou od sebe vzdálena asi 1 200 km jízdy; Luhanská oblast a Krym jsou ještě vzdálenější). Bylo proto na žalobci, aby prokázal, že v jeho případě tato domněnka neplatí.
15. Žalobce v žalobě žádné konkrétní tvrzení neuvedl. V posuzovaném případě jde o vyhoštění, nikoli zajištění cizince a není tak důvodná argumentace závěry z rozsudku zdejšího soudu ve věci zajištění stejného žalobce sp. zn. 72 A 6/2020. Žalobní námitka o povinnosti policie obstarat si závazné stanovisko, jak správně uvedla žalovaná, by byla v posuzované věci důvodná za účinnosti předcházejícího znění § 120 odst. 1 zákona o pobytu cizinců, účinného do 30. 7. 2019, podle kterého *policie v rámci rozhodování o správním vyhoštění podle § 119 a 120 je povinna si vyžádat závazné stanovisko ministerstva, zda vycestování cizince je možné (§ 179); to neplatí, rozhoduje-li policie o správním vyhoštění při vycestování cizince na hraničním přechodu a cizinec výslovně uvede, že jeho vycestování je možné.* Toto znění však bylo změněno zákonem č. 176/2019 Sb., kterým se mění zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, s účinností od 31. 7. 2019. Důvodová zpráva k novému znění citovaného ustanovení neexistuje (protože toto znění má původ v pozměňovacím návrhu X₅ bod I3 sněmovního tisku 203/10).
16. Podle § 179 odst. 1 zákona o pobytu cizinců *vycestování cizince není možné v případě důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu tam hrozilo skutečné nebezpečí.*
17. Podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců *za skutečné nebezpečí se podle tohoto zákona považuje navrácení v rozporu s článkem 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podle kterého nikdo nesmí být mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu.*
18. Žalobce za přítomnosti tlumočníka dne 8. 2. 2020 policii sdělil, že pobývá na území České republiky vědomě neoprávněně, nemá zde žádné příbuzné ani blízké osoby a na Ukrajinu se nechtěl vrátit. K dotazům policie, zda existuje nějaký důvod, pro který by se nemohl na Ukrajinu vrátit a jestli mu nic nehrozí v oblasti, ze které pochází, zda je pro něj bezpečná, žalobce uvedl, že mu nic nehrozí a že Lvovská oblast, ve které bydlí, bezpečná je.

19. Ani v odvolání nebo v žalobě žalobce žádné konkrétní skutečnosti, které by mohly vůbec vzbudit pochybnosti o tom, že by mohl být na Ukrajině mučen nebo podrobován nelidskému či ponižujícímu zacházení anebo trestu, žalobce neuvedl, ani neprokázal.
20. Článek 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků zakazuje smluvním stranám vyhostit jakýmkoli způsobem uprchlíka na hranice zemí, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení.
21. Zásada „non-refoulement“ obsažená v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků byla dále rozšířena zejména judikaturou Evropského soudu pro lidská práva v návaznosti na článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (k tomu, že součástí aplikace mezinárodněprávní normy musí být i reflexe judikatury mezinárodních institucí soudního typu, jejichž úkolem je tyto normy aplikovat, viz Jana Nevrlková, Pavel Molek: Problém konformity při interpretaci právních norem, Právní rozhledy č. 2/2006, str. 47 - 55, zejm. str. 51) v tom směru, že nelze uprchlíka vyhostit do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu zakázaného tímto článkem. Lze odkázat například na rozsudek Velkého senátu Evropského soudu pro lidská práva ve věci H. L. R. proti Francii (rozsudek z 29. 4. 1997, žádost č. 24573/94), bod 34: „Vyhoštění cizince smluvní stranou může být nicméně záležitostí, na niž se vztahuje článek 3, a tudíž může vzniknout odpovědnost tohoto státu podle Úmluvy, pokud jsou dány zásadní důvody pro předpoklad, že tato osoba, pokud by byla vyhoštěna, by v zemi, kam by vycestovala, byla vystavena reálnému riziku zacházení rozpornému s článkem 3. V takovém případě článek 3 vyvolává povinnost nevyhostit takovou osobu do tohoto státu (viz rozsudek Soering proti Spojenému království ze 7. července 1989, série A č. 161, str. 35, § 90 - § 91; rozsudek Cruz Varas a ostatní proti Švédsku z 20. března 1991, série A č. 201, str. 28, § 69 - § 70; rozsudek Vilvarajah a ostatní, cit. výše, str. 34, § 103; rozsudek Chahal proti Spojenému království z 15. listopadu 1996, Sbírka rozsudků a rozhodnutí 1996-V, str. 1853, § 73 - § 74, a str. 1855, § 80; a rozsudek Ahmed proti Rakousku ze 17. prosince 1996, Zprávy 1996-VI, str. 2206, § 39).“
22. Nejvyšší správní soud již v rozsudku ze dne 21. 3. 2006, č. j. 2 Azs 75/2005-75, dospěl k závěru, že „soud je i při aplikaci kogentních norem procesního práva vázán článkem 10 Ústavy ČR. Nesmí proto použít vnitrostátní procesní normu, pokud by její aplikace nutně a nevyhnutelně vedla k porušení zásady non-refoulement obsažené v čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků či k porušení zákazu vyhostit cizince do země, kde by byl vystaven hrozbě mučení či nelidského a ponižujícího zacházení či trestu, jenž vyplývá z čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a z judikatury Evropského soudu pro lidská práva tento článek vykládající.
23. Podle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 23/2007-64, č. 1336/2007 Sb. NSS, „k přednostní aplikaci mezinárodního práva musí dojít v tom řízení a před tím orgánem, kdy tato skutečnost vyjde najevo poprvé. Platí-li totiž ústavní princip přednostní aplikace mezinárodní úmluvy obecně, pak platí zásadně vždy a v každém okamžiku. Ze žádného ustanovení nelze restriktivně dovodit, že by se tato aplikace měla vázat k nějakému konkrétnímu časovému bodu a žádný orgán tudíž nemůže legitimně od mezinárodního závazku, jehož si je nebo má být vědom, odhlédnout a jeho aplikaci odložit, resp. odkázat ji na pozdější chvíli, příp. na jiný orgán. (...) časovým momentem aplikace příslušné normy (čl. 33 Ženevské úmluvy) je okamžik, když předmětná skutečnost (zákaz vyhoštění či vrácení uprchlíka) vyjde najevo poprvé.“
24. V posuzovaném případě okolnosti případu žalobce nevyvolávají potřebu zkoumat, zda by jeho nuceným návratem do země původu nemohla Česká republika porušit své mezinárodněprávní závazky.

25. Podle čl. 33 odst. 1 Úmluvy o právním postavení uprchlíků (vyhlášené pod č. 208/1993 Sb.) „žádný smluvní stát nevyhostí jakýmkoli způsobem nebo nevrátí uprchlíka na hranice země, ve kterých by jeho život či osobní svoboda byly ohroženy na základě jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité společenské vrstvě či politického přesvědčení“. Podle odst. 2 téhož ustanovení „výhody tohoto ustanovení však nemohou být požadovány uprchlíkem, který z vážných důvodů může být považován za nebezpečného v zemi, ve které se nachází, nebo který poté, co byl usvědčen konečným rozsudkem ze zvláště těžkého trestného činu, představuje nebezpečí pro společnost této země“.
26. Zde je třeba aplikovat závěry vyplývající např. z rozsudků Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 12. 2015, č. j. 5 Azs 236/2015-34, ze dne 20. 1. 2016, č. j. 1 Azs 275/2015-27, nebo ze dne 25. 2. 2016, č. j. 5 Azs 7/2016-22, dle kterých se správní orgán musí předběžně vypořádat s možnou překážkou realizace vyhoštění (vycestování) žadatele ve smyslu § 179 odst. 1 a 2 písm. a), b) a c) zákona o pobytu cizinců, tj. zda stěžovateli v zemi původu nehrozí skutečné nebezpečí vážné újmy spočívající v uložení nebo vykonání trestu smrti (včetně popravy, resp. zabití ze strany nestátních původců takové vážné újmy), dále v mučení nebo nelidském či ponižujícím zacházení nebo trestání, a konečně též ve vážném ohrožení života nebo lidské důstojnosti (tělesné integrity) z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu.
27. Žalované ani soudu nebyly a nejsou známy žádné skutečnosti, ze kterých by bylo možné dovodit existenci překážek vycestování. Soud tedy uzavírá, že pravomocné rozhodnutí o správním vyhoštění (při absenci informací obecně známých, které by naznačovaly, že stěžovateli hrozí v zemi původu nebezpečí) představuje v nyní posuzované věci dostatečný podklad pro předběžné posouzení realizovatelnosti stěžovatelova vyhoštění, a proto jsou závěry žalovaného i městského soudu správné.
28. Námitka porušení čl. 15 odst. 1 návratové směrnice není důvodná, neboť se netýká přezkoumávaného vyhoštění, ale zajištění cizince.
29. Pro úplnost soud dodává, že podle čl. 15 odst. 1 věty první návratové směrnice (směrnice Evropského parlamentu a rady 2008/115/ES ze dne 16. 12. 2008, o společných normách a postupech v členských státech při navracení neoprávněně pobývajících státních příslušníků třetích zemí), nemohou-li být v konkrétním případě účinně uplatněna jiná dostatečně účinná, avšak mírnější donucovací opatření, mohou členské státy zajistit pouze státního příslušníka třetí země, o jehož navracení probíhá řízení, za účelem přípravy návratu nebo výkonu vyhoštění, zejména v případě, že a) hrozí nebezpečí skrývání se nebo b) dotčený státní příslušník třetí země se vyhýbá přípravě návratu či uskutečňování vyhoštění nebo je jinak ztěžuje.
30. Čl. 15 odst. 1 návratové směrnice byl do českého zákona o pobytu cizinců implementován v podobě nových ustanovení § 123b a 123c, a to zákonem č. 427/2010 Sb., s účinností od 1. 1. 2011.
31. Podle § 123b zákona o pobytu cizinců jsou zvláštním opatřením za účelem vycestování cizince z území: a) povinnost cizince oznámit policii adresu místa pobytu, zdržovat se tam, každou jeho změnu oznámit následující pracovní den policii a ve stanovené době se na adrese místa pobytu zdržovat za účelem provedení pobytové kontroly, b) složení peněžních prostředků ve volně směnitelné měně ve výši předpokládaných nákladů spojených se správním vyhoštěním (dále jen „finanční záruka“) cizincem, kterému je zvláštní opatření za účelem vycestování uloženo; peněžní prostředky za cizince může složit státní občan České republiky nebo cizinec s povoleným dlouhodobým anebo trvalým pobytem na území (dále jen „složitel“), c) povinnost cizince osobně se hlásit policii v době policií stanovené, nebo d) povinnost cizince zdržovat se v místě určeném policií a ve stanovené době být v tomto místě přítomen za účelem provedení pobytové kontroly.
32. Smyslem přijetí čl. 15 odst. 1 návratové směrnice a tudíž i zavedení zvláštních opatření do zákona o pobytu cizinců byla především snaha o minimalizaci omezování osobní svobody v případě

zajištění cizinců za účelem jejich navrácení. Zajištěný žalobce byl podle správního spisu propuštěn dne 9. 4. 2020 v souladu s § 127 odst. 1 písm. b) zákona o pobytu cizinců po vydání rozsudku o zrušení rozhodnutí o zajištění ve věci sp. zn. 72 A 6/2020. V rozhodnutí o zajištění se žalovaná zabývala důvody, proč u žalobce nelze uplatnit zvláštní opatření k vycestování řádně zabývala a uvedla, že v případě opakovaného nerespektování takových opatření ani tří rozhodnutí o vyhoštění je nelze u žalobce užít. S tím se soud ztotožnil.

33. Z uvedených důvodů soud žalobu zamítl, jak je uvedeno ve výroku I tohoto rozsudku. Žalobce konkrétně netvrdil, ani neprokázal skutečné nebezpečí, které by mu mohlo na Ukrajině hrozit po jeho odchodu v roce 1998, ani nevnesl ve správním řízení ani v žalobě do skutkového stavu zjištěného žalovanou důvodné pochybnosti ve smyslu § 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád.
34. Soud rozhodl o nákladech řízení v souladu s § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení (výrok II) a žalované v souvislosti s tímto řízením žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti nevznikly, respektive ani úhradu nákladů řízení nepožadovala, protože se žalované náhrada nákladů řízení nepřiznává (výrok III).
35. Soud ve výroku IV přiznal ustanovenému zástupci žalobce odměnu za dva úkony právní služby - za první poradu s klientem včetně převzetí a přípravy zastoupení nebo obhajoby, je-li klientovi zástupce nebo obhájce ustanoven soudem a za doplnění žaloby [§ 11 odst. 1 písm. b) a d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění účinném ke dni vydání tohoto rozsudku] v celkové výši 6 200 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) a § 7 bod 5. advokátního tarifu], k čemuž náleží náhrada hotových výdajů ve výši 600 Kč (§ 13 odst. 4 advokátního tarifu). Celkem odměna ustanoveného advokáta činí 6 800 Kč. Tato částka bude zástupci žalobce vyplacena do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku z účtu Krajského soudu v Ostravě.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu v Brně.

Olomouc 5. srpna 2020

JUDr. Martina Radkova v. r.
samosoudkyně